

Година консолидације

С обзиром на тренутне економске околности тешко је очекивати да ће 2009. година бити развојна. Реалније је да то буде година консолидације стања у Војсци Србије и одржавања достигнутог степена развоја. У овој години, приоритети су нам обука, припреме за учешће у мировним мисијама Уједињених нација, израда и усвајање доктринарних докумената, поступна професионализација Војске и организацијска доградња команди, јединица и установа.

Ови начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Милоје Милетић, одржао је обећање и свој први интервју одступања на ту дужност дао је *Одбрани*. Са њим смо разговарали о професионализацији Војске, новинама у обуци и опремању, изради доктринарних докумената, сарадњи са Кфором, међународној војној сарадњи и другим значајним питањима из живота и рада Војске Србије.

Претходне две године у Војсци Србије обележило је успоставање новог система организације и новог система обуке војника и јединица. Према његовим речима, то су сегменти у којима током досадашње трансформације Војске остварени најбољи резултати. Шта ће на неки начин обележити година у коју смо већ дубоко загазили, било је прво питање за нашег саговорника.

– С обзиром на тренутне економске околности тешко је очекивати да ће 2009. година бити развојна. Реалније је да то буде година консолидације стања у Војсци Србије и одржавања достигнутог степена развоја. У овој години приоритети су нам обука, припреме за учешће у мировним мисијама Уједињених нација, израда и усвајање доктринарних докумената, поступна професионализација Војске и организацијска доградња команди, јединица и установа.

Ову годину обележиће и увођење новог модела управљања обуком, који систем обуке усмерава на конкретну мисију, за разлику од ранијег модела, када су се „сви обучавали за све“. Постоје два основна захтева на које такав систем обуке треба да одговори: прво, да обезбеди потребни ниво интероперабилности Војске и, друго, да у процесу професионализације обезбеди прелазак на систем обуке који одговара професионалној војсци.

Крајем године извешћемо и здружену тактичку вежбу, на којој ће учествовати све бригаде Копнене војске и део Ваздухопловства. Таква вежба није извођена на нашим просторима у последњих десет година и биће то прилика да проверимо исправност пројектованог курса обуке.

■ *Професионализација Војске због тањег буџета неће бити завршена, како је најављено, до 2010. године. Како ће се тај процес одвијати наредних година?*

– Није реално очекивати да процес професионализације Војске буде завршен до 2010. године, због буџета којим систем одбране сада располаже, посебно у условима економске кризе. Професионална војска захтева стабилно финансирање и већа финансијска улагања, али је то дугорочно исплатива инвестиција.

У односу на формацијско бројно стање, тренутно је у Војсци Србије око 80 посто професионалних припадника, а 20 посто су војници на одслужењу војног рока. Према усвојеном моделу, планирано је да 45 посто састава буду професионални војници, 15 посто официри, 25 посто подофицири и 15 посто цивили, односно војни службеници.

Важна је и чињеница да је занимање за посао професионалног војника и веће него што смо очекивали. На конкурс за попуњу око 2.200 формацијских места јавило се више од 5.000 кандидата, од чега око 13,5 посто жена.

Дакле, не постоји недоумица: професионализација – да или не. Питање је само којим темпом ћемо је спровести наредних година.

■ *Колико ће смањење буџета утицати на опремање Војске савременијим наоружањем и опремом и шта су приоритети у тој области?*

– Издвајање за опремање Војске у претходне две године је веће него што је било у последњих 10 до 15 година. Али и поред тога постоји раскорак између потреба и могућности, што је последица вишегодишњег недовољног улагања у набавку нових средстава. Ми не можемо битније да утичемо на висину тих средстава, јер се она одређују на основу приоритета на нивоу државе. Наш задатак је да укажемо на то колико је потребно за извршење мисија и задатака који су нам додељени и да извучемо максимум из онога што добијемо.

Битно је напоменути и да смо ушли у период системског и планског решавања проблема набавке средстава ратне технике за модернизацију Војске. Увођењем система планирања, програмирања, буџетирања и извршења стварају се услови за изразу средњерочног програма развоја Војске, којим се дефинишу приоритети за период до 2015. године. Дакле, нећемо сваке године одређивати приоритете и више се набавке неће ограничавати на период од 1. јануара до 31. децембра једне календарске године, јер је то нерационално. Планира се да се уговори склапају на две до три године и да се опрема у континуитету набавља, јер једноставно није могуће обезбедити да се тај процес заврши за годину дана, а ни испоручиоци често нису у стању да реализују наруџбе у том року.

Унапређене оперативне способности

■ *Како оцењујете оперативне способности ВС у 2008. години и њену спремност да испуни своје мисије и задатке?*

У односу на претходне године, оперативне способности војске у 2008. годину су унапређене. Није било већих одступања у односу на прописано стање и, посматрано с тог аспекта, ми смо оптимисти, јер се у континуитету потврђује да су нам оперативне способности на нивоу који обезбеђује реализацију задатака.

Када се говори о средствима, приоритет је набавка телекомуникационе опреме, информатичке опреме за развој командно-информационог система и заштитне опреме за војнике. У ремонту и модернизацији приоритети су на средствима ваздухопловства и противваздухопловне одбране, а од јединица то су: Специјална бригада, јединице војне полиције и јединице ангажоване у Копненој зони безбедности.

■ *Када се очекује завршетак изградње базе „Цепотина“ и како ће то утицати на обезбеђење административне линије са Косовом и Метохијом и уопште на безбедност у том делу наше земље?*

– Безбедносни проблеми на Косову и Метохији и на југу централне Србије не могу се раздвојити административном линијом. Они се преливају са једне на другу страну, али то сада нису класичне војне претње и углавном се свode на организовани криминал, верски и национални екстремизам. Најзначајније је то да Војска буде присутна на том доста ровитом подручју

Очекујемо да ће изградња базе „Цепотина“ бити завршена у првој половини ове године. За Војску је изградња тог комплекса изузетно значајна због више разлога. Прво, премештањем батальона из Бујановца уштедеће се знатна финансијска средства која се сада издвајају за закуп објеката у којима је смештена та јединица. Друго, то ће бити модеран објекат који ће заиста пружити повољне услове за смештај људи и средстава ратне технике и обезбедити услове за рационалности размештај 4. бригаде КоВ.

■ *Како се одвија сарадња са Кфором и да ли ће Копнена зона безбедности бити укинута?*

– После потписивања Кумановског споразума 1999. године, Војска је са снагама Кфора изграђивала однос поверења. Одржавани су редовни састанци на свим нивоима, заједничке патроле дуж административне линије, заједничке вежбе, чак и спортски сусрети. И у овом тренутку сарадња са Кфором је добра. У односу на претходне године, једина промена је то што последње године не одржавамо састанке на највишем нивоу, због проширења мандата Кфора на учешће у формирању такзованих Косовских снага безбедности.

Ситуација сада и пре десет година није иста. Много се тога променило. Србија је у Програму Партнерство за мир. Ако смо са Кфором развили професионалну сарадњу, засновану на ме-

Није реално очекивати да процес професионализације Војске буде завршен до 2010. године, због буџета којим систем одбране сада располаже, посебно у условима економске кризе. Професионална војска захтева стабилно финансирање и већа финансијска улагања, али је то дугорочно исплатива инвестиција.

Безбедносни проблеми на Косову и Метохији и на југу централне Србије не могу се раздвојити административном линијом. Они се преливају са једне на другу страну, али то сада нису класичне војне претње и углавном се свode на организовани криминал, верски и национални екстремизам.

Ако смо са Кфором развили професионалну сарадњу засновану на међусобном поверењу, сматрамо да нема разлога за постојање Ваздушне и Копнене зоне безбедности.

ђусобном поверењу, сматрамо да нема разлога за постојање Копнене и Ваздушне зоне безбедности. Уосталом, резултат те сарадње је и то што је ваздушна зона безбедности у протеклих десет година два пута релаксирана, са 25 на 10, а онда на пет километара тако да се сада Копнена и Ваздушна зона безбедности поклапају. Одлука о томе да ли ће доћи до њиховог укидања неће се доносити у војним круговима. Ми смо изнели нашу процену, а коначан суд о томе донеће надлежни политички органи.

■ *Колику претњу за безбедност Србије представљају Косовске снаге безбедности?*

– У овом тренутку, такозване Косовске снаге безбедности не могу војно угрозити Републику Србију и у том смислу не представљају претњу безбедности.

■ *Вишкови убојних средстава и њихово неодговарајуће складиштење јесу проблеми наслеђени из минулих година. Како ће се убудуће решавати?*

– То је један од безбедносних проблема са којим се свакодневно суочавамо. Око 6.800 тона муниције чува се на отвореном простору, а велике количине неперспективних убојних средстава представљају баласт за Војску Србије. Ми радимо на томе, прво продајом вишкова, али она је отежана због презасићености тржишта и слабог занимања потенцијалних купаца.

Други начин је уништавање и делаборација муниције, али због ограничених технолошких могућности, тиме само ублажавамо проблем. У последње две године тако смо елиминисали око 8.000 тона убојних средстава. Међутим, за нека од средстава немамо технолошка постројења за еколошки безбедну делаборацију. Једно од решења јесте изградња нових складишта. Ми, са расположивим средствима, нисмо у могућности да сами решимо тај проблем.

Подсетићу да је крајем 2006. године, након експлозије у складишту *Парафинске утрине*, Влада Србије донела закључак о потреби санације постојећих и изградњи нових складишних објеката за смештај убојних средстава. Тај закључак до сада није реализован.

■ *Прошлогодишња међународна војна сарадња била је врло динамична за Војску Србије. У ком правцу ће се она одвијати ове године и које су најзначајније активности?*

– Стално интензивирање и развој међународне војне сарадње отварају нам могућности, између осталог, за проширење капацитета интероперабилности, за школовање наших старешина у иностранству и за изграђивање међусобног поверења.

Како нам је обука један од најважнијих задатака, вежбе и заједничка активности са припадницима страних оружаних снага су из године у годину све интензивнији. До сада смо такав вид сарадње имали са Грчком, Италијом, Румунијом, Бугарском, Мађарском, Норвешком, Националном гардом Охаја, а од прошле године и са Турском.

Ове године, први пут, организујемо, заједно са Европском командом Оружаних снага Сједињених Америчких Држава, велику међународну санитарску вежбу *MEDCEUR 2009*, у августу и септембру, на којој ће бити ангажовано око 900 учесника из 13 земаља. То ће бити још једна прилика да се провере и унапреде спо-

Нови модели управљања обуком

– Ову годину обележиће и увођење новог модела управљања обуком који систем обуке усмерава на конкретну мисију, за разлику од ранијег модела, када су се „сви обучавали за све“. Постоје два основна захтева на које такав систем обуке треба да одговори: прво, да обезбеди потребни ниво интероперабилности Војске и, друго, да у процесу професионализације обезбеди прелазак на систем обуке који одговара професионалној војсци.

Крајем године извешћемо и здружену тактичку вежбу, на којој ће учествовати све бригаде Копнене војске и део Ваздухопловства. Таква вежба није извођена на нашим просторима у последњих десет година и биће то прилика да проверимо исправност пројектованог курса обуке.

Приоритет у опремању Војске јесте набавка телекомуникационе опреме, информатичке опреме за развој командно-информационог система и заштитне опреме за војнике.

Војска Србије има могућности и капацитете за веће ангажовање у мировним мисијама, пре свега санитарских састава и јединица војне полиције, а на надлежним државним органима је да за то донесу одлуку.

собности Војске Србије за заједничко деловање са оружаним снагама земаља у оквиру Програма Партнерство за мир.

Такође, ове године смо и организатори Конференције начелника генералштабова балканских земаља, која је и највећи „форум“ челних људи војски на Балкану.

■ *Коначни предлози Нацрта стратегије националне безбедности и стратегије одбране ускоро ће ући у процедуру усвајања. Докле се стигло са изработом Војне доктрине?*

– Након усвајања Стратегије националне безбедности и Стратегије одбране, које ће дефинисати безбедносно окружење, изазове, ризике и претње, дати пројекцију одговора система одбране и за нас најважније, дефинисати мисије и задатке Војске, следећи корак је усвајање доктринарних докумената. Генералштаб је урадио нацрте доктрине Војске Србије, доктрине операција, доктрине видова, односно функционалних доктрина. Чека се усвајање стратешких докумената, да би се, уколико буде потребно, изменили и дорадили нацрти доктрина. Сви ти документи су предуслов за доношење правила и упутстава за употребу јединица, чиме ће нормативни систем бити заокружен.

■ *Отпочела је јавна расправа о Нацрту закона о употреби ВС и других снага одбране у мултинационалним операцијама ван граница Србије. Какве су могућности Војске Србије за шире укључивање у те активности међународне заједнице?*

– Припадници наше војске сада учествују у мировним операцијама Уједињених нација. Међутим, ниво нашег ангажовања је релативно скроман. Учествујемо са медицинским тимом у Демократској Републици Конго и са посматрачима у Либерiji и на Обали Слоноваче. Имамо могућности и капацитете за веће ангажовање у мировним мисијама, пре свега санитарних састава и јединица војне полиције, а на надлежним државним органима је да за то донесу одлуку.

■ *Који је то ниво јединица које би Војска Србије сада могла да ангажује у мировним операцијама?*

– Располажемо капацитетима за ангажовање вода војне полиције и једне пешадијске чете. За одређене саставе, у зависности од конкретне мисије у коју би се упућивали, неопходно је додатна опрема коју би требало обезбедити.

■ *Једна од значајних новина било је успостављање подофицирског кора. Каква су прва искуства у њиховом раду?*

– У току прошле године успоставили смо организациону структуру подофицирског кора на свим нивоима командовања, од главног подофицира у Војсци Србије до првих подофицира у четама. Изабрали смо кандидате и после обуке, они су пре неколико месеци преузели те одговорне дужности у јединицама. Најзначајнији ефекти нове улоге подофицира у нашој Војсци видеће се у систему командовања и обуке.

Око 25 одсто састава Војске чине подофицири и међу њима се налазе изузетни зналци војничког заната. Још је рано за детаљније анализе. Пред њима су нови професионални изазови и важно је да су они веома мотивисани за извршавање нових задатака. При томе им је неопходна и помоћ официра, који у том процесу морају да прихвате измењену улогу подофицира и обезбеде им место које им припада.

■ *Ускоро ће се навршити десет година од агресије НАТОа на Србију. Како ће та годишњица бити обележена у Војсци?*

– Као човек нерадо сећам се тог времена, али као професионалац поносан сам на јединицу којом сам тада командовао.

Годишњицу бомбардовања, као Дан сећања, традиционално ћемо обележити у командама, јединицама и установама и одати посебну почаст војницима и старешинама који су тада погинули. ■

Славољуб М. МАРКОВИЋ
Снимио Даримир БАНДА

Инострани војни представници у Техничком опитном центру

Инострани војни представници 11. марта посетили су Технички опитни центар. Организацију и начин рада те установе гостима је предочио директор пуковник Горан Стојановић, а после су заједно са домаћинима обишли неколико лабораторија у секторима за електронику, метрологију и за возила, где су сагледали практични део рада и могућности савремене опреме коју има Технички опитни центар.

Из Кумодража гости су отишли на аеродром Батајница, у део ТОЦ-а где су им представљене могућности савременог теодолитског и телеметријског система. У занимљивом летачком програму демонстриран је лет домаћег школског авиона *ласта*, за чијим командама је био потпуковник Салко Хаџић, и лет на орлу, који је извео потпуковник Миодраг Ристић.

У име иностраних војних представника домаћинима је на крају посете захвалио пуковник Франц Ошљак из Словеније. ■ М. Ш.

Посета делегације Ваздухопловног ратног колеџа САД

У оквиру посете Ваздухопловству и противваздухопловној одбрани Војске Србије, делегација Ваздухопловног ратног колеџа САД посетила је 11. марта Команду ВиПВО у Земуну и 204. ваздухопловну базу у Батајници.

Начелник штаба ВиПВО бригадни генерал Јовица Драганић информисао је чланове делегације о историјату и актуелним плановима развоја тог вида Војске Србије, после чега су гости посетили 204. ваздухопловну базу на Батајници, где их је примио командант базе бригадни генерал Мирко Вранић.

Вођа америчке делегације пуковник Елвин Лаури истакао је значај посете која, како је оценио, представља нови темељ сарадње ваздухопловстава две земље.

Полазници Ваздухопловног ратног колеџа САД имали су прилику да виде како је организована 204. авијацијска база и да обиђу батајнички аеродром. ■ Б. К.

